

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА З 1955 ГОДА ●

● NO.46 (3070) ●

● ЧАЦВЕР, 13 снежня, 2007

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

Жадаеце ў сталіцу Аўстрыі, Венгрыі ці Галандыі? Калі ласка!
У Вену, Будапешт і нават у Амстэрдам цяпер з Мінска можна даехаць без перасадак **Стар. 2**

Разам ляцець да зорак
Прыхільнікі творчасці паэта ладзілі вечарыны, якія прысвячаліся нашаму земляку **Стар. 3**

Знаёмства з веліччу старажытнасці
У 2010 годзе турысты ўбачаць поўную музейную экспазіцыю Мірскага замка **Стар. 4**

Творчасць не ведае межаў

Мінская гімназія-каледж мастацтваў прадставіла выставу работ маладых беларускіх і літоўскіх мастакоў

Ганна Багамолава

У экспазіцыю ўключана больш за семдзсят работ вучняў літоўскай Нацыянальнай мастацкай школы імя М. Чурлёніса і Мінскай дзяржаўнай гімназіі-каледжа мастацтваў. “Выбіраючы работы, мы кіраваліся толькі адным правілам — у іх павінен жыць Вільнюс: атмасфера яго вуліц, плошчаў, архітэктурных помнікаў, літоўскіх пейзажаў. Работы, якія экспануюцца, ствараліся на працягу трох апошніх дзесяцігоддзяў, што дазваляе нам узбагаціць прадстаўленні беларусаў аб літоўскай сталіцы”, — адзначыла педагог-эксперт школы імя М. Чурлёніса Інге Тахманцене.

Па яе словах, паспяховым рашэннем было выставіць у галерэі работы і літоўскіх, і беларускіх маладых графікаў і жывапісцаў, бо мэтай падобных культурных мерапрыемстваў з’яўляецца не толькі дэманстрацыя пладоў творчай працы, але і абмен досведам, знаёмства з крэатыўнымі падходамі да адлюстравання свету. “Мінская гімназія-каледж мастацтваў і мастацкая школа імя М. Чурлёніса, знаходзячыся ў розных краінах, вырашаюць адну задачу — выхаванне творча актыўнай асобы”, — падкрэсліла педагог.

Арганізацыя сумесных выстаў Мінскай дзяржаўнай гімназіі-каледжа мастацтваў і Нацыянальнай мастацкай школы імя М.

Малюнкі на выставе выклікалі інтарэс у тых, хто з’яўляецца ровеснікамі аўтараў

Чурлёніса прадугледжана дагаворам аб супрацоўніцтве паміж навучальнымі ўстановамі. У маі 2007 года вучні гімназіі-каледжа пабывалі ў Вільнюсе і прадставілі вялікую экспазіцыю акварэльных малюнкаў.

Увогуле ж, працы вучняў Мінскай дзяржаўнай гімназіі-каледжа мастацтваў выстаўляліся ў 60 краінах свету. Перыядычна праводзяцца персанальныя, а таксама тэматычныя выставы ў Польшчы, Германіі, ЗША,

Нарвегіі, Японіі і Францыі. Гімназія-каледж мастацтваў актыўна супрацоўнічае з аналагічнымі навучальнымі ўстановамі ў Расіі, Польшчы, Літве і Германіі, абменьваецца выставамі, праводзіць сумесныя пленэры.

СКАРБОНКА З ПАШТОВАЙ СКРЫНІ

У рэдакцыю прыходзяць лісты. Гэта цудоўна, што не парываецца сувязь з вамі, паважаныя чытачы і нашы аўтары. А пішуць на адрас газеты людзі нераўнадушныя, апантаныя карыснай справай, якія далёка ад радзімы беражліва захоўваюць беларускасць. Альбо тыя, хто жадае расказаць пра лёс знакамітых сяброў, пра адметныя з’явы ў культурным жыцці. Сёння мы вылучылі ў газеце цэлую старонку для лістоў, што прыйшлі ў рэдакцыю. → **Стар. 3**

Сцяжына знайшла свой лагічны працяг

У Рэспубліканскім ДOME дружбы і культурных сувязяў з замежнымі краінамі гучала паэзія Федэрыка Гарсіі Лоркі на беларускай і іспанскай мовах

Адам Мальдзіс

У 2003 годзе рэдакцыя газеты “Голас Радзімы”, Беларускаму таварыству дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі быў праведзены “круглы стол”, прысвечаны беларуска-іспанскаму грамадска-культурнаму ўзаемадзеянню. Успрыняўца творчасці Мігеля дэ Сервантэса, Лопэ дэ Вэгі, Федэрыка Гарсіі Лоркі, Франсіска Гоі, Антонія Гаудзі, іспанскай класічнай і народнай музыкі і нават маёлікі і дэкаратыўных тканін былі прысвечаны вы-

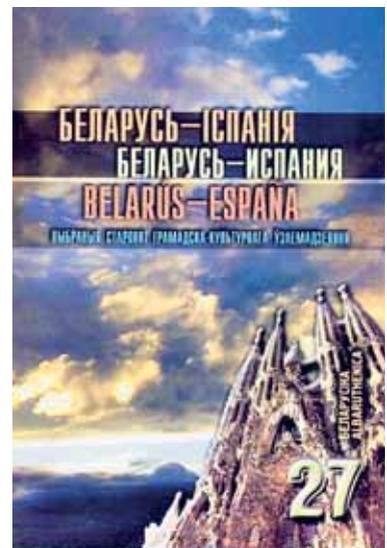
ступленні вядомых навукоўцаў, пісьменнікаў, дыпламатаў.

Неўзабаве выйшаў зборнік “Беларусь — Іспанія”, які на прэзентацыі ў ДOME дружбы быў прызнаны важнай падзеяй, першай навуковай “сцяжынай”, пракладзенай паміж аддаленымі, але ўсё ж еўрапейскімі краінамі. Тады ж многімі выказвалася пажаданне, каб яна мела свой працяг.

І вось днямі ў тым жа ДOME дружбы адбылася вечарына, якая, нібы пераймаючы эстафету, пачалася з дэманстрацыі названага зборніка. Арганізавалі

вечар таварыства “Беларусь — Іспанія”, якое ўзначальвае дацэнт Беларускага лінгвістычнага універсітэта Міхаіл Лыцін (ён жа — Ганаровы консул Іспаніі ў Беларусі). Дацэнт Беларускай акадэміі мастацтваў Яўген Шунейка паклапаціўся пра тое, каб ў зале разгарнулася выстава студэнцкіх твораў, прысвечаных Іспаніі (ажно 20 аўтараў!).

Найперш на вечарыне гучала паэзія Федэрыка Гарсіі Лоркі. Міхаіл Лыцін паказаў прысутным рэдкія дакументальныя матэрыялы, звязаныя

Зборнік “Беларусь — Іспанія”

з жыццём і смерцю творцы, вядомага сёння ва ўсім свеце. Ад імя прысутных іспанцаў слова ўзяла педагог Марта Пеньяр Эскудэро. Былі, вядома, іспанскія песні, былі танцы і нават “каранацыя” студэнткі адмысловай мастацкай канструкцыяй, зробленай ёй жа паводле матываў архітэктурнай творчасці славутага Гаудзі. Традыцыю ўзаемных сустрэч было вырашана прадоўжыць.

Цікавыя адметнасці твораў вызначыліся ў новым фармаце

Аўдыёспектакль паводле аповесці Уладзіміра Караткевіча “Дзікае паляванне караля Стаха” хутка з’явіцца на кампакт-дыску

Вольга Карней

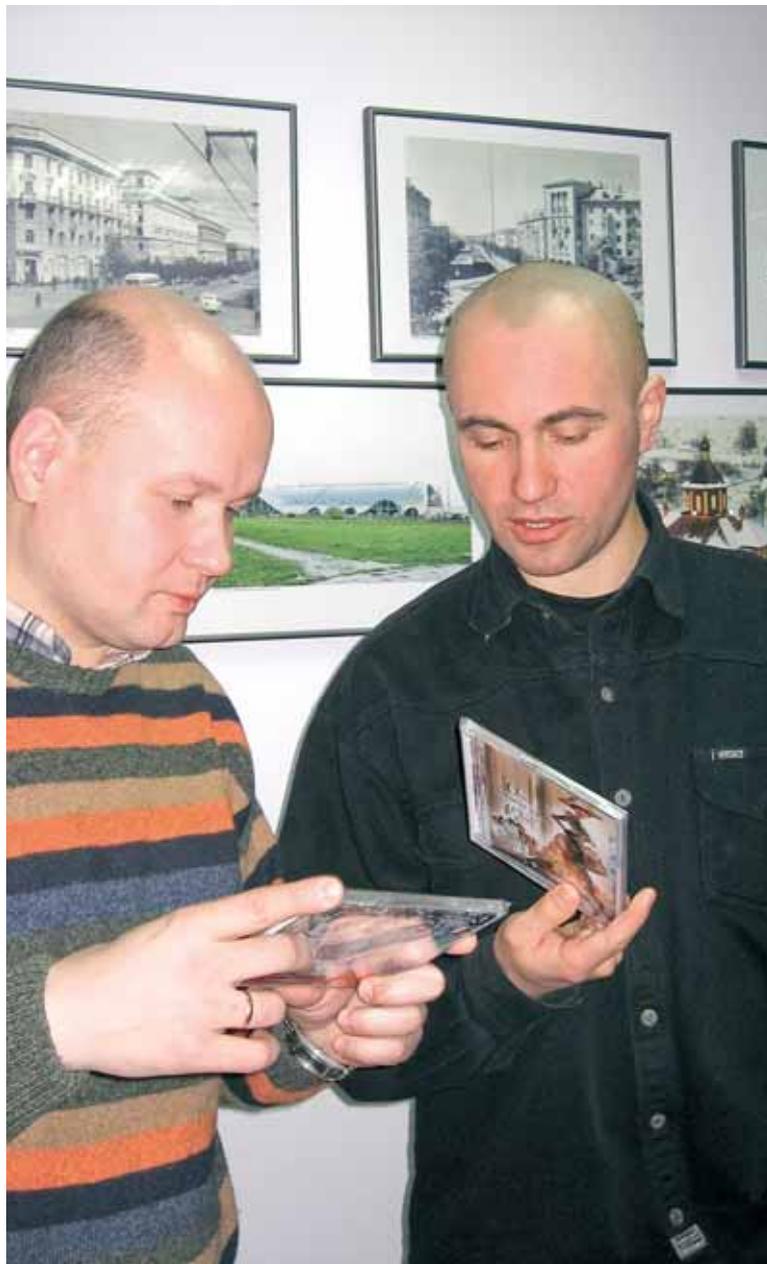
Гадоў пятнаццаць-дваццаць таму сярод слухачоў беларускага радыё было нямала аматараў аўдыёп’ес. З цягам часу працэс стварэння радыёпастановак, на жаль, замарудзіўся. І вось сёння знайшліся энтузіясты, гатовыя адрадыць “тэатр ля мікрафона”. Мастоцкі праект “Сіла слова” распачаў выпуск аўдыёспектакляў, створаных па матывах сусветна вядомых літаратурных твораў. Аўтары праекта, скарэй за ўсё, што сучаснае грамадства стала надзвычай тэхналагізаваным, запісы вырашылі распаўсюджваць на кампакт-дысках. Сярод дэбютных аўдыётвораў — “Вялікі Гэтсбі” Фрэнсіса Скота Фіццджеральда, “Тэатр” Уільяма Сомерсэта Моэма, “Агні вялікага горада” О’Генры. Для юных слухачоў выпушчаны аўдыёспектакль “Тамасіна”, пастаўлены па аднайменнай аповесці Пола Гэліко.

Ролі ў аўдыёспектаклях выконваюць вядомыя ў краіне акцёры. Сярод іх — заслужаная артыстка Беларусі Зоя Белахвосцік, акцёр і рэжысёр тэатра імя Янкі Купалы Аляксандр Гарцуеў. Некаторым ужо давалося паспрабаваць сябе ў гэтым жанры на радыё, для астатніх аўдыёп’есы — зусім новае “амплуа”. У праект іх прыцягнула магчымасць атрымаць

незвычайны і карысны вопыт. У адрозненне ад сцэны, дзе важным з’яўляецца і міміка, і жэсты, і пластыка, ля мікрафона задзейнічаны толькі голас. Выконваць ролю на адной інтанацыі няпроста. Таму, адолеўшы яе, акцёр адчувае, што вырас прафесійна.

З беларускіх твораў у праекце прадстаўлена аповесць Уладзіміра Караткевіча “Дзікае паляванне караля Стаха”. Трэба сказаць, што ў пачатку дзевяностых па яе матывах ужо ствараліся аўдыёпастаноўкі: былі радыёкампазіцыя і нават радыёопера. “Сіла слова” вырашыла звярнуцца да жанру класічнага аўдыёспектакля. Над ім, дарэчы, прыйшлося папрацаваць. Толькі шосты варыянт сцэнарыя спадабаўся ўсёй творчай групе. Справа ў тым, што аўдыёпастаноўкі ў “Сіле слова” маюць часавы ліміт: не больш за паўтары гадзіны. Таму аповесць прыйшлося скарачаць. “Твор настолькі моцны, што выкінь з яго слова — і ён страціць прыцягальнасць, — прызнаецца сцэнарыст Алег Карабец. — Як мы ні спрабавалі ўціснуць змест аповесці ў фармат “да дзевяноста хвілін”, у нас нічога не атрымалася. Таму дыск будзе падвойным”. Запіс ужо вядзецца і хутка аўдыёспектакль з’явіцца ў продажы.

Дарэчы, як толькі кніжныя

Аўтары праекта “Сіла слова” знайшлі новыя формы

крамы даведзіліся пра “старога Караткевіча ў новым фармаце”, самі пачалі падганяць стваральнікаў: маўляў, нашы паліцы ўжо гатовы прыняць аўдыёспектакль! Заўважыўшы такую цікавасць, спіс беларус-

кіх аўтараў вырашылі пашырыць. “Зараз мы якраз адбіраем беларускамоўныя творы, якія маглі б легчы ў аснову новых аўдыёпастановак”, — рэзюмуе дырэктар праекта “Сіла слова” Аляксандр Зарэцкі.

Дакладныя акцэнтны

Дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу ратыфікавалі міжрадавы беларуска-італьянскі дагавор

Дагавор падпісаны ў Мінску сёлета ў маі. Як адзначыў міністр адукацыі Аляксандр Радзькоў, яго падпісанне было выклікана партнёрскай адносінамі ў пытаннях аздаравлення дзяцей на ўзроўні дзяржаўных арганізацый. Як вядома, у Італіі аздаравленне дзяцей з Беларусі было прыватнай ініцыятывай грамадзян і грамадскіх няўрадавых арганізацый. Акрамя таго, законы Італіі давалі магчымасць разглядаць беларускіх дзяцей, што знаходзіліся там на аздаравленні, як безнаглядных. “Таму ў дагаворы выразна вызначаны статус нашых дзяцей як грамадзян Рэспублікі Беларусь, якія маюць сваіх законных прадстаўнікоў”, — падкрэсліў міністр.

Па словах Аляксандра Радзькова, прыём беларускіх дзяцей разглядаўся многімі італьянскімі сем’ямі як падстава для хадайніцтва па іх міжнароднаму ўсынаўленню. Падпісаны дакумент адназначна падзяліў працэс замежнага аздаравлення і міжнароднага ўсынаўлення. Да прымаючых італьянскіх сем’яў даведзена дакладная пазіцыя беларускага боку, што прыём дзяцей на аздаравленне не дае права на іх усынаўленне.

Таксама ў дагаворы замацаваны гаранты бакоў па свечасным вяртанні дзяцей на радзіму пасля аздаравлення, узгоднены пытанні аказання хуткай медыцынскай дапамогі падчас аздаравлення ў Італіі.

Рысы архітэктурнага пейзажа

Магчымасці рэалізацыі будаўнічых праектаў абмяркоўваліся ў Каракасе.

Беларускія спецыялісты будуць удзельнічаць у рэканструкцыі будынкаў Каракаса. Аб гэтым паведаміў памочнік намесніка міністра жыллёвага будаўніцтва Венесуэлы Марка Кардоса.

“Я знаёміўся з архітэктурай беларускай сталіцы дзеля таго, каб запазычыць у мінчан іх погляд на сучаснае гарадское будаўніцтва. Мінск — горад, у якім арганічна спалучаюцца старажытныя будынкi і сучасныя рашэнні, — адзначыў Марка Кардоса. — У беларускіх гарадоў вельмі добрая архітэктурна, вытрыманы разумны падыход да арганізацыі жыцця гараджан. Такі ж вопыт у будаўніцтве будуць выкарыстоўваць венесуэльцы”.

У Венесуэле апошнім часам зроблены сур’ёзныя захады адносна паляпшэння побыту, больш раўнамернага размеркавання жыхароў у гарадах і сельскай мясцовасці. Адметна тое, што ў ажыццяўленні гэтых планаў значнае месца адводзіцца спецыялістам з Беларусі.

Жадаеце ў сталіцу Аўстрыі, Венгрыі ці Галандыі? Калі ласка!

У Вену, Будапешт і нават у Амстэрдам цяпер з Мінска можна даехаць без перасадак

Як паведамілі ў прэс-службе Беларускай чыгункі, бесперасадачны вагон Мінск – Будапешт будзе курсіраваць два разы на тыдзень, а Мінск – Вена — адзін раз на тыдзень. Акрамя таго, замест бесперасадачнага вагона Мінск – Франкфурт-на-Майне пасажыраў будзе перавозіць бесперасадачны вагон Мінск – Амстэрдам праз Кельн, які звязвае Беларусь са сталіцай Галандыі.

Зараз Беларуска чыгунка звязвае пасажыраў з Берлінам, Кельнам, Варшавай, Прагай, Варнай, Бухарэстам, а таксама са сталіцамі і адміністрацыйнымі цэнтрамі Расіі, Украіны, Літвы, Казахстана. Увядзенне ў графік новых маршрутаў дазволіць павялічыць аб’ём пасажырскіх перавозак і задаволіць попыт на папулярныя напрамкі.

Супрацоўнікі Беларускай чыгункі гарантуюць пасажырам належны сервіс

ЛІСТЫ Ў РЕДАКЦЫЮ

Разам ляцець да зорак

З нагоды дня нараджэння
Максіма Багдановіча
прыхільнікі творчасці
паэта ладзілі вечарыны,
якія прысвячаліся нашаму
знакамітаму земляку

Між іншым, жыццёвы і творчы лёс паэта звязаны з Ялтай, Феадосіяй, Кактэбелем. Кожны год актывістамі беларускіх суполак тут праводзяцца розныя мерапрыемствы. 2007 год — адметны ў дзейнасці Саюза беларусаў Kryма, бо ўпершыню ў Ялце была зроблена спроба сабраць творчыя калектывы з іншых рэгіёнаў Украіны.

“Разам ляцець да зорак” — нават сама назва творчага форуму аб’яднала ўсіх нас у дзівоснае свята беларускай песні, музыкі, паэзіі.

На працягу некалькіх гадзін у клубе санаторыя “Ялта” гучала беларуская мова. Святочны настрой стваралі і непаўторныя беларускія строі, якія паступаюць з Беларусі да нас. За гэта шчырае дзякуй Мініс-

Актывісты беларускай суполкі “Сябрына” ля помніка Максіму Багдановічу

тэрству культуры Рэспублікі Беларусь, якое клапаціцца аб суайчынніках за мяжой.

Хочацца нізка пакланіцца ўсім землякам, якія далёка ад Бацькаўшчыны зберагаюць цудоўныя напевы роднага краю. Асаблівую ўдзячнасць варта выказаць фальклорна-

му ансамблю “Белая Русь” (кіраўнік Ірына Льева), які прадстаўляў львоўскую беларускую суполку, старшыні Запарожскага аб’яднання беларусаў “Мінск”, салісты вакальнага ансамбля “Белыя росы” Марыі Радзіонавай, членам Мелітопальскага таварыства “Беларускае

сузор’е”.

Свята адбылося! Спадзяемся, што геаграфія ўдзельнікаў будучых фестываляў будзе пашырацца.

І ў заключэнні як не нагадаць радкі з апаваднання М. Багдановіча “Музыка”, 100-годдзе з дня першай публікацыі якога мы адзначаем ў гэтым годзе: “... Скрыпка разбілася. Але памяць аб музыку не загінула з ім разам. І з-памеж таго народу, катораму ён калісь граў, выйдучь дзесяткі новых музыкаў і граннем сваім будучь будзіць людзей к свету, праўдзе, братэрству і свабодзе...”

Скрыпка разбілася. Але памяць аб музыку не загінула з ім разам. І з-памеж таго народу, катораму ён калісь граў, выйдучь дзесяткі новых музыкаў і граннем сваім будучь будзіць людзей к свету, праўдзе, братэрству і свабодзе...”

Віталь Бартохаў,
г. Алушта

Нізкі паклон з далёкай Хакасіі

Урадженцы Беларусі і іх нашчадкі
заўсёды памятаюць пра свае карані

У нашых месцах ёсць вёскі, дзе да гэтага часу жыўць амаль адны выхадцы з Беларусі розных гадоў перасялення. Яны захавалі прадметы побыту, прывезеныя з радзімы, і перадалі іх у наш музей. А вось кнігі на беларускай мове не засталася. У гэтых жа людзей, у тым ліку і маладога ўзросту, ёсць вялікае жаданне больш даведацца пра Беларусь, навучыцца гаварыць, чытаць і пісаць на роднай мове.

Краязнаўчы музей вёскі Кап’ева знаходзіцца на стыку трох рэгіёнаў: Хакасіі, Краснаярскага краю і Кемераўскай вобласці. Кожны год тысячы турыстаў наведваюць наш музей. І не толькі з названых рэгіёнаў, але і з іншых куткоў Расіі. І сярод іх — шмат беларусаў. З настальгіяй разглядаюць яны прадметы беларускага хатняга побыту: вышываныя ручнікі, калаўроты, кросны. Некаторыя наведвальнікі нават спрабуюць прасці і ткаць як у стараы часы. А я ім пераказваю старонкі гісторыі, гавару і пра свой лёс.

Бацькі мае ў пачатку 1930 гадоў перасяліліся ў Сібір, а потым аказаліся ў Кап’еве, дзе ў 1946 годзе я

нарадзілася на свет. Нягледзячы на ўсе пасляваенныя цяжкасці, закончыла дзесяцігодку, а затым і настаўніцкі інстытут па спецыяльнасці руская мова і літаратура. Аднак у роднай вёсцы выкладала ўсё ж гісторыю. Была дырэктарам, стала настаўніцай вышэйшай катэгорыі, выдатнікам народнай асветы, урэшце заслужаным настаўнікам Рэспублікі Ха-

Узоры адзення і побыту ў музеі вёскі Кап’ева

касія, перамагла на конкурсе “10 000 лепшых настаўнікаў Расіі”. У 1993 годзе арганізавала музей, які стаў раённым. А паколькі загадваю ім на грамадскіх пачатках, мяне, тут магу пахваліцца, у мінулым годзе ўзнагародзілі медалём “Мецэнат Расіі”. Праца з наведвальнікамі, асабліва суайчыннікамі, дастаўляе сапраўдную асалоду.

Аднак пішу ўсё гэта вам не толькі дзеля таго, каб паведаміць пра існаванне музея. Хацелася б адзначыць, што ў нашай сям’і дзеці і ўнукі таксама вельмі цікавяцца сваімі каранямі, што ідуць з Магілёўшчыны і Віцебшчыны. Для ўсіх нас, як і для аднавяскоўцаў, наведвальнікаў музея, вельмі патрэбная беларуская літаратура — мастацкая, пуб-

ліцыстычная, дзіцячая, па гісторыі, культуры, фальклору. Спадзяемся, вядома, на дапамогу з Мінска. Таму паведамляю і наш адрас: **вёска Кап’ева, вул. Набарэжная, 30-а, Арджанікідзеўскі раён, Рэспубліка Хакасія, 655251, Расійская Федэрацыя.**

Лідзія Андрыянава

Рэгіянальны летапіс працягваецца

Сустрэча з добрай кніжкай —
сапраўднае свята для чытача

Незвычайнае задавальненне я атрымаў, прачытаўшы кнігу “Адсюль выток, адсюль натхненне: Шклоўшчына літаратурная”. Укладальнікам гэтага ўнікальнага выдання з’яўляецца вядомы ў рэспубліцы даследчык Алесь Марціновіч. Дарэчы, гэта ўжо сёмай кніга з серыі “Беларусь літаратурная”. Яна з’явілася амаль праз дзесяць год пасля выпуску выдавецтвам “Універсітэцкае” ў 1998 годзе кнігі “Памяць. Шклоўскі раён”, якая стала першай у гісторыі Шклоўшчыны дакументальнай хронікай краю. Новая ж кніга — своеасаблівы мастацкі працяг у гэтым накірунку.

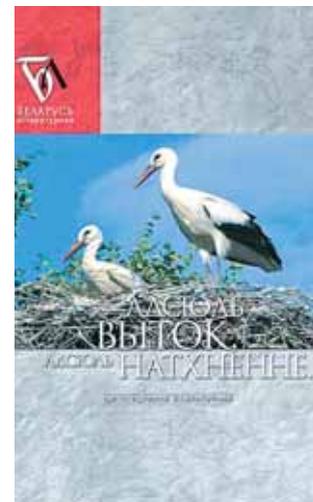
Не магла мяне не крануць працу працаўладальнікаў і працаўладальніц краіны. Таму паведамляю і наш адрас: **вёска Кап’ева, вул. Набарэжная, 30-а, Арджанікідзеўскі раён, Рэспубліка Хакасія, 655251, Расійская Федэрацыя.**

Лідзія Андрыянава

ў кнізе творчасць Лявона Анціпенкі. Цікавым з’яўляецца яго артыкул “Шклоў у “Магілёўскай хроніцы”. Л. Анціпенка вядомы чытачу як аўтар шматлікіх баек (дарэчы, сваю першую байку “Мядзведзь і самакрытыка” надрукаваў яшчэ ў 1954 годзе), сатырычных і лірычных вершаў, апаваднанняў.

Ёсць у кнізе радкі пра даследчыка Міколу Жыгоцкага. Дзякуючы яму ўбачылі свет кнігі “Народны настаўнік Якуб Колас”, “Сэрца пакідаю вам”, “Побач з Коласам” і іншыя. Гэтыя кнігі вельмі актуальныя і сёння — у год 125-й гадавіны з дня нараджэння класіка нацыянальнага пісьменства.

А вось паэтэса Ніна Галіноўская — аўтарка шматлікіх кніжак для дзяцей. Спіс таленавітых творцаў, якія маюць поўны зямлёй Шклоўшчыны, можна працягваць

Кніга пра Шклоўшчыну

бясконца: Марыя Панкова, Міхась Ісаеў, Пётр Давідовіч, Галіна Логвінава, Валянціна Канькова, Леанід Галіноўскі, Мікола Лісоўскі. Сяргей Батурэвіч, Лідзія Шайда, Яўгенія Гуцол, Георгій Вярбіцкі і іншыя.

Зразумела, што ў адной кнізе “Адсюль выток...” нельга было абсалютна поўна прадставіць усю творчасць знакамітых людзей шклоўскай зямлі. Аднак для настаўнікаў, студэнтаў, вучняў, для краянаўцаў гэтае выданне — надзвычай каштоўная духоўная скарбніца набыткаў асобна ўзятага рэгіёна Беларусі. Лічу, што, па сутнасці, XXI стагоддзе абвясціла нараджэнне новага накірунку айчызнага мастацтва — рэгіянальнай літаратурна-мастацкай памяці.

Канстанцін Карнялюк,
г. Віцебск

Знаёмства з веліччу старажытнасці

У 2010 годзе турысты ўбачаць поўную музейную экспазіцыю Мірскага замка

Рэканструкцыя помніка архітэктуры XVI стагоддзя — замкавага комплексу ў гарадскім пасёлку Мір Гродзенскай вобласці — павінна быць завершана да канца 2009 года. Да таго ж часу запланавана скончыць і музейную экспазіцыю замка: работу выконвае група спецыялістаў Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі, філіялам якога з'яўляецца замкавы комплекс у пасёлку Мір.

Асабліваць канцэпцыі музейнага комплексу ў гарадскім пасёлку Мір Гродзенскай вобласці — павінна быць завершана да канца 2009 года. Да таго ж часу запланавана скончыць і музейную экспазіцыю замка: работу выконвае група спецыялістаў Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі, філіялам якога з'яўляецца замкавы комплекс у пасёлку Мір.

Мірскі замак адлюстроўвае багатую гісторыю

Лакаматыў часу

Вагон-хопер 1937 года і вагон-цыстэрна 1951 года выпуску хутка з'явяцца ў экспазіцыі музея чыгуначнай тэхнікі Брэсцкага аддзялення Беларускай чыгункі.

Новыя экспанаты пакуль знаходзяцца на рэстаўрацыі, але ўжо хутка зоймуць ганаровае месца ў музеі. У ліку апошніх набыткаў — таксама снегаачышчальная машына 1965 года выпуску. Ёсць і маторны вагон дызельнага поезда — яго адшукалі ў Оршы і прывялі ў парадак ў Лідзе. Гэтая тэхніка ў канцы шасцідзясятых гадоў прыйшла на змену драўляным вагонам і марудным паравозам. Са з'яўленнем машын рыжскага завода адкрылася новая эра прыгараднага руху. Усяго такіх вагонаў было выпушчана 45. Адзін з іх зараз — у брэсцкім музеі. У будучым гэты вагон стане яшчэ і глядзельнай залай для наведвальнікаў, дзе будуць дэманстравацца філмы аб чыгунцы.

Брэсцкі музей чыгуначнай тэхнікі быў адкрыты ў 2002 годзе. Тут сабрана больш за паўсотні унікальных экспанатаў — лакаматываў, вагонаў і іншых чыгуначных аграгатаў мінулага стагоддзя. Паравозам у музеі ў сярэднім па паўстагоддзя, а самы стары трафей — чыгуначная платформа, якая стала на рэйкі ў 1903 годзе.

На выхадныя — у Беларусь!

Першы ў маршруце — Віцебск

Шведскія тураператары рыхтуюць экскурсійны тур «На выхадныя — у Беларусь».

Першыя арганізаваныя туры шведскіх турыстаў у Беларусь пройдуць у чэрвені наступнага года, паведамляе каардынатар сумеснага беларуска-шведска-лавійскага праекта «Панарама Дзвіна/Даўгава» Арнэ Элефорс. Паводле яго слоў, Беларусь валодае велізарным культурным патэнцыялам, які пакуль мала вядома скандынавам, але прадстаўляе

для іх несумнеўны інтарэс.

Арганізатары тура ўключылі ў экскурсію не толькі буйныя культурна-гістарычныя цэнтры — Мінск, Віцебск і Полацк, але і малыя гарады. У прыватнасці, турысты наведваюць Лепель, самы маленькі горад Беларусі — Дзісну, убачаць прыгожае возера Шо ў Глыбоцкім раёне. Даніна памяці загінуўшым у гады Вялікай Айчыннай вайны будзе аддадзена падчас наведвання мемарыяла Хатынь.

Арнэ Элефорс лічыць, што будучыя турыстычныя маршруты павінны мець не толькі пазнавальны, але і культурны характар, таму ў іх праграму ўключана знаёмства з опернымі і балетнымі спектаклямі, канцэртамі. Рэкламная кампанія тура ў Швецыю пачнецца ў бліжэйшыя месяцы.

Кіраўнік аддзела фізічнай культуры, спорту і турызму Віцебскага гарвыканкама Юрый Халанскі адзначае, што для рэалізацыі гэтага праекта будуць прыцягвацца як шведскія, так і беларускія турыстычныя фірмы. Канцэпцыя «Панарама Дзвіна/Даўгава» скіравана на выкарыстанне гісторыі, культуры і турызму дзеля пашырэння міжнародных кантактаў.

Мінск і наваколле

Цікавай кнігай для турыстаў і экскурсаводаў стане даведнік

Ірына Цімафеева

Як адзначыў на прэзентацыі аўтар кнігі Мікалай Чырскі, «Мінск і наваколле» — гэта адзін з першых сістэмных даведнікаў для турыстаў у рэспубліцы. Ён складаецца з дзвюх частак — «Мінск» і «Мінскае наваколле», у кожную з якіх уключаны апісанні экскурсійных маршрутаў: у першай частцы — па беларускай сталіцы, а ў другой — па яе прыгарадах у радыусе пяцідзесяці кіламетраў.

Кожны з шаснаццаці маршрутаў мае сваю назву — «Верхні горад», «Востраў мужнасці і смутку», «Траецкае прадмесце», «Парк-музей валуноў», «Ажываюць сівыя стагоддзі», «У вянок старажытных беларускіх сядзіб» і іншыя.

Кніга-даведнік знаёміць з гісторыяй Мінска, яго мінулым, якое ўвекавечана ў назвах вуліц і плошчаў, у мемарыяльных комплексах і памятных знаках, а таксама расказвае аб дзівосных месцах у наваколлі Мінска, аб якіх часта нават мінчане не маюць уяўлення.

«Мінск і наваколле» — гэта спалучэнні цікавага тэксту, цудоўных малюнкаў і грамацкага дызайну, што адрознівае гэтае

выданне ад энцыклапедыі для турыстаў. «Я ўпэўнены, што кола чытачоў гэтай кнігі не будзе абмежавана турыстамі, якія атрымаюць ад яе даведчаную інфармацыю. Гісторыю сваёй краіны, яе знакамітых людзей і памятных месцаў, звязаных з іх імёнамі, павінен ведаць кожны грамадзянін Беларусі», — лічыць Мікалай Чырскі.

Выданне прымеркавана адразу да некалькіх знамянальных датаў — 940-годдзя Мінска, 125-годдзя з дня нараджэння Янкі Купалы і Якуба Коласа, а таксама 200-годдзя з дня нараджэння Напалеона Орды.

Гэта — цуд!

Харэаграфічны ансамбль «Лялечкі» з вёскі Абухава ўпершыню ўдзельнічаў у VII Каралеўскім турніры польскіх танцаў, які прайшоў у Варшаве. Публіка вельмі цёпла ўспрымала выступленні гэтага самабытнага калектыву, які здолеў прадэманстраваць высокі ўзровень танцавальнага майстэрства і прадставіў цікавую праграму.